

Aan

Staatssecretaris

nota

Kamerbrief voortgang monitoring robuuste
omgevingsdiensten

TER BESLISSING

Datum

16 september 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/223697

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Beslistermijn

23 september 2025

Bijlage(n)

2

Aanleiding

U informeert de Kamer twee keer per jaar over de voortgang van het robuust worden van de omgevingsdiensten.¹ Met bijgaande concept Kamerbrief informeert u de Kamer over deze voortgang en doet u een toezegging af.² Onlangs is het proces en het monitoren van de voortgang rond robuustheid besproken in de staf,

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met bijgevoegde concept Kamerbrief.

Kernpunten

De bijgaande concept-Kamerbrief behandelt de volgende onderwerpen:

- De voortgang van het robuust worden van de omgevingsdiensten naar aanleiding van de tweede voortgangsrapportage.
- Toezegging aan het lid Gabriëls (GL/PvdA) over wat de mogelijke consequenties zijn voor het geval dat omgevingsdiensten op 1 april 2026 niet robuust zijn.

In de toelichting bij deze beslisnota wordt kort ingegaan op deze onderwerpen.

Krachtenveld

Omgevingsdiensten: voeren VTH-taken uit voor het bevoegd gezag, zijnde gemeenten en provincies. Er zijn 28 omgevingsdiensten.

Gemeenten en provincies: zij zijn eigenaar en opdrachtgever van de omgevingsdiensten. Omgevingsdiensten zijn daarom afhankelijk van het bevoegd gezag om robuust te worden. Er wordt hard gewerkt aan het robuust worden, maar niet bij alle bevoegd gezagen bestaat de wil, wens of mogelijkheid om hierin voldoende bij te dragen.

IPO en VNG: tijdens het interbestuurlijke programma versterking VTH stelsel hebben zij ingestemd met de bestuurlijk afspraken die ten grondslag liggen aan het traject van robuuste omgevingsdiensten.

ILT: interbestuurlijk toezichthouder op de provincies. Er vinden gesprekken met de ILT plaats om te bezien hoe om te gaan met mogelijke signalen die u kunt afgeven aan de ILT.

Toezegging aan het lid Gabriëls (GL/PvdA): gaat in op de mogelijke consequenties in het geval dat omgevingsdiensten op 1 april 2026 niet robuust zijn. In de kern

¹ Kamerstukken 22343, nr. 397

² TZ202502-107

gaat het daarbij om financiële en beleidsmatige gevolgen, en een mogelijk signaal naar de ILT.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief voortgang monitoring robuuste omgevingsdiensten	Deze Kamerbrief informeert de Kamer over de voortgang monitoring robuuste omgevingsdiensten en doet een toezegging af.
03	Bijlage 1 Managementsamenvatting tweede voortgangsrapportage omgevingsdiensten	Een inschatting op basis van de ingediende voortgangsrapportages welke omgevingsdiensten naar verwachting op 1 april 2026 robuust zijn.

Datum

16 september 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/223697

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Toelichting op proces uitkomst

- De Commissie Van Aartsen heeft in haar rapport 'Om de leefomgeving' geconstateerd dat het VTH-stelsel milieu niet op orde was. De uitvoering door omgevingsdiensten bleek onvoldoende uniform en van wisselende kwaliteit. Dit leidde tot het risico dat de wettelijke taken niet overal op een toereikende wijze werden uitgevoerd. Naar aanleiding van dit rapport is samen met de stelselpartijen via het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) een aanpak gestart om de kwaliteit van het stelsel te verbeteren. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn de robuustheidscriteria (de ondergrens voor omgevingsdiensten), gericht op het verhogen van de kwaliteit van de uitvoering door de omgevingsdiensten.
- In het IBP VTH zijn deze robuustheidscriteria op bestuurlijk niveau vastgesteld en is afgesproken dat alle omgevingsdiensten per 1 april 2026 moeten voldoen. De robuustheidscriteria zijn vertaald in een set van zes kritische prestatie-indicatoren.
- In oktober 2023 hebben de omgevingsdiensten een zelftoets uitgevoerd. Hieruit bleek dat slechts twee van de 28 omgevingsdiensten op dat moment robuust waren. De omgevingsdiensten die nog niet robuust waren, hebben in april 2024 in een plan van aanpak toegelicht welke stappen zij zetten om per 1 april 2026 alsnog te voldoen aan de bestuurlijk vastgestelde criteria.
- Sindsdien wordt de voortgang gemonitord via voortgangsrapportages, waarin de omgevingsdiensten rapporteren over hun stand van zaken en geplande acties. Deze rapportages geven inzicht in de haalbaarheid van de verschillende omgevingsdiensten om de deadline van 1 april 2026 halen.

- U informeert de Kamer over de voortgang van het robuust worden van de omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten hebben via een tweede voortgangsrapportage inzicht gegeven in de stappen die zij tussen 1 december 2024 en 30 mei 2025 hebben gezet om uiterlijk 1 april 2026 te voldoen aan de bestuurlijk vastgestelde robuustheidscriteria.
- In deze brief informeert u de Kamer over de beoordeling van deze tweede voortgangsrapportage en de stand van zaken in het proces om te komen tot robuuste omgevingsdiensten. Hierbij heeft u specifiek aandacht voor de omgevingsdiensten die naar verwachting niet robuust zullen zijn op 1 april 2026. Dat zijn de diensten Achterhoek, De Vallei en Limburg-Noord.
- Ook stuurt u de managementsamenvatting aan de Kamer. De managementsamenvatting bevat een samenvatting per omgevingsdienst over de huidige beoordeling en welke stappen nog te zetten zijn om op 1 april 2026 robuust te zijn.
- De individuele omgevingsdiensten ontvangen zelf een uitgebreide beoordeling.

Toelichting op acties bij niet-robuust zijn (toezegging Gabriëls)

- Een optie voor omgevingsdiensten om te kunnen voldoen aan de gestelde criteria is het fuseren met een andere dienst. Op dit moment zien we dat die mogelijkheid door verschillende diensten wordt ingezet of overwogen. Voor een fusie tot een robuuste dienst heeft IenW middelen ter beschikking. Dat blijft ook na 1 april 2026 zo, met dien verstande dat IenW maatwerk kan toepassen in de hoogte van het bedrag en de condities waaronder deze middelen worden verstrekt.
- Een andere optie is dat u een signaal kan afgeven aan de ILT om interbestuurlijk toezicht toe te passen.
- Ook bestaat de optie dat IenW in verdere acties ten behoeve van de versterking van het VTH-stelsel milieu zich richt op omgevingsdiensten die reeds robuust zijn. De gedachte is dat de niet-robuuste diensten eerst hun organisatie op orde dienen te brengen.
- Tot slot bestaat de optie van 'naming en shaming'. In een volgende Kamerbrief kunnen bijvoorbeeld omgevingsdiensten die niet voldoen, met context, bij naam worden genoemd.

Datum

16 september 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/223697

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2